

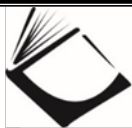

ובדרכי אבותינו

עלון שבועי שע"י תלמוד תורה 'עטרת חיים' לבני תורה ק"ק תימן יע"א
בנשיאות מרן הגאון רבי יצחק רצאבי שליט"א

רח' הרא"ש 2 אלעד, ישראל. טל: 03-9097022

הגיליון מופץ בכל בתי הכנסת ק"ק תימן בעיר אלעד ועוד..

פניני הלכה

נמצא בעמוד הבא

בנתיבי החינוך

הרב אליהו נהרי שליט"א מנהל הת"ת

ויהי עשו איש יודע ציד איש שדה, ויעקב איש תם יושב אהלים (בראשית כה. כז)

יעקב ועשו גדלים באותו בית מקבלים את אותו חינוך, שניהם נשלחים לשיבה, אך בסופו של דבר מתגלה מה שוכן בלב כל אחד ואחד, ויהי עשו איש יודע ציד איש שדה, ויעקב איש תם יושב אהלים. על אף שיעקב נמצא מאוד מאוד קרוב לעשו, אינו לומד ממעשיו. וגם להיפך, עשו שנמצא בקרבת יעקב ובקרבת הוריו הטובים והנהדרים, לא לומד ממעשיהם הטובים, ואדרבה מחקה את אביו לרעה כפתי, נושא אשה בגיל ארבעים כאביו, אך כבר מגיל נעורו צד נשים מתחת בעליהן ב"מ.

כשגדל יצחק וראתה שרה כי ישמעאל משחק עמו, נחרדה חרדה לחינוך בנה וגזרה על אברהם לגרש את בן האמה שלא ילמד בנה ממעשיו ח"ו. אברהם שומע לקול אשתו בהוראת ה' ב"ה. הם חוששים להשפעת ישמעאל על יצחק. מה היה לבסוף, אברהם לא נטש את ישמעאל והיה סר לבקרו במדבר. והמדרש (מובא במעם לועז על פסוק ויהי אלדים את הנער' (שם כא. ט) יעו"ש באורך) מספר שהלך לבקרו פעמיים ברשות שרה, אך אמרה לו שזה בתנאי שלא ירד מהגמל לישב באהלו, וכך עשה. ואף יען ברמו לישמעאל לגרש אשתו שהיא אשה רעה וכו', והבין דבריו וישמעאל וגירשה. ובפעם השניה שבא אברהם לבקר את ישמעאל, הודיעו ברמו שאשתו השניה אשה טובה היא. ודבר זה גרם לישמעאל הרגיש באהבת אביו אליו על אף כל מה שהיה, ובא באותו יום עם בני משפחתו לגור קרוב לאביו משך עשרים ושש שנה. ובסוף חייו עשה תשובה כמובא במדרש על פסוק זיקברו אותו יצחק וישמעאל בניו' (שם). יעו"ש.

רבקה גדילה בבית רשעים גדולים, אביה אף ניסה להרוג את אליעזר, ואף אחיה רשע לא פחות ממנו שניסה להרוג את יעקב אבינו וזהו שכתוב 'ארמי אובד אבי' כמובא במפרשים, אנשים רעי מעללים, ובכ"ז רבקה נהיית צדקת ולא לומדת ממעשיהם.

ואפשר להביא דוגמאות רבות, שפעמים חששו מאוד למשפיעי הסביבה ופעמים רואים שהסביבה לא השפיעה כלל, הכיצד הן פני הדברים? ראשית, יש לזכור שכל אדם נברא עם טבעים ואופי שונים, תלוי במזל של החודש היום והשעה שנולד בו, וטבעים אלו משפיעים ומעצבים את אישיותו. נוסף לזאת, על כל אדם ואדם עוברים משברי ים הן גדולים והן קטנים, רק תלוי כיצד הוא מסתכל על פני הדברים וכיצד הוא פועל עמהם. כאשר בא גל גדול על האדם, יש אחד אשר יכפוף קומתו לתוך הים והגל יעבור מעליו בלא היה. ויש אחר שיקפוץ גבוה למעלה שהגל לא יכהו בחוזקו. ויש שיעמוד מנגד לגל ויקבל מכה גדולה אשר ספק אם ינצל ממנה. ויש שיתן לגל לסחופו עמו ולאן שיגיע יגיע עמו. ונפשיט הדברים בדוגמאות מחיי היום יום בשני דוגמאות.

ילד שגדל בבית להורים גרושים או הורים אשר אינם מסתדרים יחד והטונים והמריבות שם עולים ב"מ. ילד זה יתכן שכשיגדל יתנהג הוא עם רעיותו כמו שענינו ראו ה"י. ויתכן שלא יהא חפץ כלל לישא אשה, יאמר לעצמו מה לי ולצרה הזאת. ויתכן שישא אשה אך יסתכל על גירושין כאילו הוא דבר של מה בכך, שהרי הוריו גרושים. ויתכן שכשיגדל, אדרבה יותר הוא תמיד לרעייתו כי חפץ הוא בחיים טובים ואינו חפץ בחיים כשל הוריו שהרי ראה כמה היא רעה חולה. דוגמא נוספת, ילד שגדל יתום [מאב או מאם או משניהם] לא אליכם, עובר משברים ותהפוכות קשים ופחדים רבים. דבר זה יכול לגרום לו לחוסר בטחון עצמי גדול, וכל חייו יהיו בפחד גדול, ואף יחשוש על ילדיו שמא יחסר להם מה שהיה חסר לו, ועל כן יפנקם וישמור עליהם יתר על המידה שדבר זה כשלעצמו הרס עבורם ואכמ"ל. ויתכן שלטיבותא יהא הדבר. שמכיון שאין לו מי שיעזרו, בונה הוא לעצמו חוסן עצמי וחוק, ולוחם עבור עצמו, ובטחונו האישי חזק יותר מכל ילד ואדם אחר. ועל כן לא יפנק ילדיו אלא ירגילים לעמוד במשברי החיים כאשר הוא עמד, ורב טובם על פני שאר ילדים אחרים. תלוי מאוד כיצד פירש וכיצד פעל במצבים אשר עברו עליו. ואני בעצמי ראיתי בעיני כיצד גדלו ילדים בבתי שאב המשפחה לא היה מתנהג כשורה (בלשון המעטה) לבני הבית ובפרט לרעייתו אם לא נעשה מבוקשו כפי שחשב, וילדיהם גדלו והקימו בתים לתפארת ונוהגים כבוד בבני ביתם לעילא ולעילא.

העולה מכל האמור, הכל תלוי בטבעיו ובתעצומות הנפש של כל אדם ואדם, וכיצד הוא מסתכל על מה שעובר עליו. ורוב ככל בני אדם מושפעים מהסביבה הן ברב הן במעט, וע"כ הורונו חכמינו הרחק משכן רע וכו'. אך לא תמיד דבר זה שייך לעשותו ובפרט כאשר מדובר באחד מילדיו של האדם. וע"כ הכל צריך שיקול דעת גדול ולהתייעץ עם גדולי הרבנים, ולא להחליט החלטות בטענה אני אבא/אמא שלו ויודע מי הוא ומה יגרום לו לחזור בו. ובפרט כאשר אנו שואלים גדול הדור אין עלינו כהורים כל תביעה משמיא, ועוד שהברכה שורה בדברי הרב, וחכם עדיף מנביא. ועלינו לנווט ילדינו כאריה וכלביא, לטרוף טרף ולעשות רצונו ולהשפיל רצונו, אכ"ר.

יבורך מפי עליון, האיש אשר מעודד תיעוקות של בית רבן, להיות חוזרין ומשנעין לידע על פה תורת אבותן, וכידיעת אבותינו הקדושים יהודי תימן, ה"ה ר' אברהם מדויל יצ"ו. יהא רעוא שלא תמוש התורה מפיו ומפי זרעו וזרעו עד עולם, ויהיו כולם יראים ושלמים רצון בורא עולם, דשנים ורעננים שומרים מסורת אבותם, אכ"ר.

מרבני הקהילה

הרה"ג משה דצאבי שליט"א
רב ק"ק פעולת צדיק אלעד ת"ז

פתרונות לפרשת 'חיי שרה'
אחודה חידה! הספד אברהם לשרה
שהספידה 'הוי אחות הוי סוכנת' כמובא
במדרשי תימן.
הזוכה: יונדב דחבש.
מי בתמונה: הרב יעיש קארני.

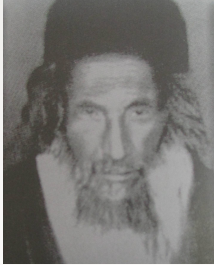
בדין להוסיף מים מהמיחם בשבת לתבשיל שהצטמק

שאלה: תבשיל רותח שמונח על גבי הפלאטה בשבת ורואה שהצטמק התבשיל, כגון הריס, חמין, טשאלנט, גחנון, אורז וכדומה צמקו יותר מדאי, וחושש שיתקלקל התבשיל או יחרך, האם מותר לערות לתוכו מים רותחים מהמיחם, או לא:

תשובה: ידוע בשערים המצויינים בהלכה מחלוקת הפוסקים אם יש בישול אחר בישול בדבר לח שנצטנן, כגון מים או מרק וכל כיוצא בזה. ושלש דעות יש בזה. הרשב"א והר"ן סוברים דאין בישול אחר בישול אף במים שנצטננו לגמרי. הרא"ה, והארחות חיים, וחיידושים הנדפסים על שם הר"ן, מתירים דוקא במים פושרים, אבל אם נצטננו לגמרי אסור. ובדרך זו הלך רמ"א בסימן ש"ח סעיף ט"ו. והיא שיטה ממוצעת. וכן הוא מנהג האשכנזים גם בזמנינו. ורבינו יונה סובר דיש בישול אחר בישול מעת שאין היד סולדת בהם. וכוותיה פסק מרן בסימן רנ"ג ס"ד, ובסימן ש"ח ס"ד, ובעוד מקומות. ואחריו נמשכו להורות רוב פוסקי ספרד. וע"ע לקמן:

ולענין הלכה לדין קהילות קודש תימן יע"א, רבים נוהגים אצלנו להקל לחמם תבשיל שיש בו מרק גם כשנצטנן לגמרי, וכיו"ב יש שנוהגים להקל במים שרתחו ונצטננו, ויש להם על מה שיסמוכו. כי כן הוא גם כן דעת רבינו הרמב"ם והרבה פוסקים. אמנם באותם מקומות בקהילותינו שאין להם מנהג ידוע להתיר, אין להקל להם מעת שנצטנן שאין היס"ב וכפסק מרן הש"ע. זו היא הכרעת מהרי"ץ זע"א מאריה דאתריה, וכן נראה דעת הרב שתילי זתים, וכן פשטה ההוראה אצל הרבה מגדולי חכמי תימן נע"ג. וכמ"ש בס"ד בבארות משה הלכות שבת סימן ח' אות ה'. וכן העלה אאמור"ר שליט"א בש"ע המקוצר סימן נ"ו סעיפים ו', י"ב. יעו"ש ובעיני יצחק בהרחבה:

מי בתמונה?

בין הפותרים נכונה יוגרל פרס

להצלחת כל תורמי התלמוד תורה יהיבטושב"ן

והשתא לעניינינו, להנהיגים כהמתירים פשוט שמותר גם כן בנדון דידן, אולם לדעת המחמירים וכדעת מרן היה נראה לכאורה לאסור גם בעירוי רותחים מהמיחם אף על פי שהוא כלי ראשון והמים שבו רותחים, כיון שהוא יוצא מהמיחם ומצטנן קצת באויר, וכמ"ש בעליות דרבינו יונה בבבא בתרא דף י"ט ע"א, והוא מקור דברי מרן בש"ע סימן רנ"ג ס"ד. וכ"כ לאסור בס' חזו"ע ח"ד דף שפ"ח. איברא דרבינו יונה בפרט זה במערה מכלי ראשון נקיט לה כמסתפק בלשון איכא מאן דאמר בירושלמי וכו'. וגם אין ראיה שמרן פסק כרבינו יונה להחמיר כל כך גם בפרט זה כשמערה מכלי ראשון. ואם רבינו יונה נסתפק מהיכא תיתי דמרן פסק איסור בזה. וכ"כ באגלי טל בהשמטה לדף קי"ח דנראה שגם מרן יודה להתיר בזה ע"ש:

ועוד דיש לומר שבמיחם חשמלי הדולק על "מצב שבת", והוא הדין מיחם שעומד כנגד האש ולא מן הצד, או על הפלאטה החשמלית, שבודאי הוא רותח מאוד, גם רבינו יונה יודה דאין לחוש בעירוי ממנו לקדירה, והוא לא מיירי רק בכלי ראשון לאחר שהעבירוהו מן האש, ולכן גם פעמים שאין היד סולדת בו, ובזה הוא שאסר, לא בכהאיי גוונא. ויש ראיות לחילוק זה מהירושלמי ומהפוסקים ביו"ד ואכמ"ל: וכיון שכל הראשונים (כמעט) סוברים להתיר בעירוי מכלי ראשון שהיס"ב, שפיר דמי להתיר, בפרט כשחושש שהתבשיל יתקלקל ומשום עונג שבת. וכל שכן כשהמיחם עומד על האש, כגון "מיחם חשמלי" וכדומה, כשרואים שהיד סולדת בעירוי זה וכאמור. ובספרנו "בנין משה" בדיני בישול בשבת הארכנו טובא בכל זה, וכאן כתבנו רק תמצית הדברים להלכה:

בדרכיהם אתהלך...

שומר פתאים ה'

לסאלם צאלח היתה חנות בשרארה, שכונה בצנעא הקרובה לארמון האימאם. עיסוקו - שיווק תבלינים וטבק וכדומה. באחד הימים קנה נייר מערבי לצורך אריות המצרכים. אחד הקונים, מוסלמי. הבחין שהסחורה שקנה אצל סאלם צאלח היהודי, ארוזה בנייר שמודפס עליו הקוראן. המעשה חמור מאוד, ובייחוד שהיהודי עשה זאת, הקונה המוסלמי תבע את היהודי לדין, והשופט שראה בענין דבר חמור הכניסו לבית הסוהר ללא בירור הענין. סאלם צאלח, פנה לאימאם מבית הסוהר וביקש התערבותו בנושא מאסרו, האימאם זימו את היהודי והתובע, פנה ליהודי ואמר: עשית מעשה חמור ארוזת סחורה בדף הקוראן, דבר שאתה חייב עליו עונש חמור, בייחוד שאתה יודע מה זה: "קוראן". היהודי ענה: "חלילה לי מעשות כדבר הזה, קניתי נייר ממוסלמי כשאני יודע מה כתוב בו, כי אני יודע לקרוא ערבית, ואני אורז בו מצרכים לקונים". האימאם ציווה להביא את יתר הנייר, ואת המוכר, התברר שגם המוכר אינו יודע קרוא וכתוב. כשנזכר האימאם שאכן הנייר מספר קוראן שתפורר והמוכר והקונה לא ידעו פשר העניין וחומרת המצב. פסק: "היהודי ישוחרר. והמשיך: למעשה צריך היה לאסור את המוכר אך גם הוא ישוחרר מפני ששניהם לא ידעו ערך הספר וקדושתו". וסכם: "להבא אני מזהירכם שאם תיתפסו בעניו כזה תיענשו בכל חומרת הדין".

פניני הלכה

טעם מנהגינו שאין אומרים קדיש אחר מזמור שיר ליום השבת בערבית שלשבת

ז"ל מהרי"ץ בעין חיים (ת"א דף קה) ד"ה זאינו אומר קדיש: כן המנהג קדמון שאומרים בליל שבת מזמור ליום השבת ועומד ש"צ ופורס על שמע ואינו אומר קדיש אחר המזמור ומתחיל ברכו וכו' וכן בלילי י"ט אומרים מזמור השיי לאותו י"ט ואינו אומר קדיש אחריו אלא מתחיל ברכו וכו'. ונ"ל טעם למנהג לפי שלא מצינו שתיקנו חז"ל לומר קדיש קודם מעריב כי לא תיקנו לו מזמור" קודם ברכת ערבית ואעפ"י שתקנו לו פסוק והוא רחום בחול ברכת מעריב. הא מיהת פס' חד הוא ולא חשיב לומר עליו קדיש. וא"כ עכשיו שנהגו לומר מזמור שיר ליום השבת או מזמור השיי לאותו יום טוב אפ"ה אין לו קדיש כיון שמעיקרא לא נתקנו מזמורים אלו. תקנה ראשונה לא זזה מהא דק"ל דבמנחת שבת אין אומרים אחר קריאת הג' בס"ת קדיש מטעם שהרי צריך לומר קדיש קודם תפלת המנחה דלעולם אין

המשך בעמוד הבא

לז"ש"ק תומר ישראל בן יעקב ואודליה בת מנשה

לעילוי נשמת מרת חביבה בת רחמה אוחנינה ע"ה תנעב"ה

לעילוי נשמת מוהר"ר חיים בן שלמה עדני זצוק"ל מרא דאתרא דאליכין, תנעב"ה

מהליכות אבותינו

ערב שבת - הכנת צרכי שבת

מתוך כתבי מוה"ר אברהם אלנדראף זצ"ל:

יש מי שיש להם חטים מוכנים מכבר, ועל כן מתחילים לעשות קמח מיום ד', ויש שקונים חטים מיום ה', שורין את החטים ואח"כ שוטחין אותם עד שיתיבשו מעט, וקמה האשה בעלת הבית באשמורת הבוקר לטחון אותן ולברור אותן בנפה להוציא הנקי לבד לכבוד שבת והמורסן לבד. וכן שורין את הפולין שעות אחדות, ואח"כ שוטחין אותן עד שיתנגבו מהמים, ובבוקר יום ו' קולין אותן במחבת ומציניעין אותם. הקמה לשין אותו ומניחין עד שיחמיץ ואופין אותו.

האיש משכים להתפלל בבית הכנסת, ויוצא לשוק לקנות בשר וירקות ומיני פירות כפי מסת ידו בזריזות ושמה, ואח"כ הולך לעסקיו עד חצות היום, ואז פונה מעסקיו וחוזר הביתה לרחוץ כל גופו, ויש שהולך לבית המרחץ מהבוקר ויש בצהרים, ובא וסועד סעודת הצהרים, וישן מעט אם יש לו פנאי, וקם והולך לבית הכנסת ללמוד מעט זוהר, ומתפללין מנחה בעוד היום גדול, ויצאין לקנות איזה דבר שחסר להם או יין שרף.

אם אין לו יין גפן לקידוש, שורה צמוקים מיום ה' או ביום שישי בבוקר (ומקדש עליו) ותכף לובשים בגדי שבת, והולכין לקרות שיר השירים, לכו נרננה וכו'.

ואלה תולדות יצחק בן אברהם אברהם הוליד את יצחק (בראשית כה. טז)

וז"ל אמרו: אתין וגמין ריבויין הן, וא"כ הכא את זה מה בא לרבות דכתב את יצחק דהיל"ל הוליד יצחק לבד. ולפי דרז"ל אפשר לתרץ, כי נודע מאחז"ל בפסוק כל השומע יצחק לי, וז"ל הובא ברש"י הרבה עקרות נפקדו עמה, הרבה חולים נתרפאו בו ביום, הרבה תפילות נענו עמה ורב שחוק היה בעולם, עכ"ל. ונ"ל, שמקרא זה בא לרבות כל זה, והיינו מאי דכתיב הוליד את יצחק, את אתא לרבות העקרות שנפקדו והחולים שנתרפאו והתפילות שנענו באותו יום.

עוד י"ל לפ"ז ענין אחר באומרו יצחק בן אברהם אברהם הוליד את יצחק. ונראה ע"פ מאחז"ל אברם אינו מוליד אבל אברהם מוליד, וז"ס מאמר הכתוב כאן אברהם הוליד את יצחק לומר לאחר שקרא הקב"ה שמו אברהם אח"כ הוליד את יצחק, לאפוקי ישמעאל שנולד בעודו נקרא אברם.

או יאמר עדי"ז אברהם הוליד את יצחק כי נודע שיעצק בבחינת מדרגת לידתו לא היה מוליד להיותו מסט' דנוק, ובסיבת העקידה ניתן בו בחינת ההולדה שאז נסתלקה ממנו הנפש דנוק' וניתנה לו נפש אחרת מסטרא דדכורא, וזה היה בסיבת אברהם שעקדו. וז"ס אומרו אברהם הוליד את יצחק כלומר שאברהם גרם ליצחק שיוולד בסיבת העקידה, דכרין אתכליל בדכורא וניתנה לו נשמה מסטרא דדכורא. וכן כתב בזה"ק (פרשת וירא דף קי"ט ע"ב) דכיון שאתעקד יצחק ע"י דאברהם, כדן אתעטר באתריה בהדיה דאברהם ואתכלילו אשא במיא וסליקו עילא. וזה גרם לו שיוולד שאז נכללה גבורה בחסד ואתאחיד יצחק מכרין בסט' דדכורא. ונראה שלכך נכפל ב"פ יצחק בן אברהם אברהם הוליד וגו', כדי שיהיה ב"פ אברהם אברהם ביחד, לומר שסיבת העקידה שכתב שם אברהם אברהם ב"פ (כמ"ש ויקרא אליו וגו' ויאמר אברהם אברהם וגו') היא גרמה ליצחק שיוולד. וא"ת מנ"ל דאחר עקידה דוקא ניתן בו כח התולדה, לזה אמר קרא ויהי יצחק בן ארבעים שנה בקחתו את רבקה וגו' שזה הזמן היה אחר העקידה, כי כשנעקד היה בן ל"ז. ומוזה שמעינן בודאי שסיבת העקידה היא הגורמת ליצחק שיוולד שאז ניתן בו נשמתא דדכורא ולכך לקח את רבקה עכשיו בהיותו בן מ', ולא קודם היותו בן י"ח שהוא הזמן המוגבל לנישואין או אח"כ לפחות בן כ' שנה, לפי שעדיין היה אחוז בסט' דנוק, משא"כ עכשיו בהיותו בן מ' שכבר יצא לו מבחי' הנוקבא ונכלל בדכורא, ולכך היה ראוי לאשה עכשיו ולא קודם. ונראה שזה ג"כ סוד מאמר הכתוב ואלה תולדות יצחק בן אברהם וגו' שלכאורה נראה כאילו הכתוב בא להודיענו דבר שלא ידענוהו מתמול שלשום באומרו יצחק בן אברהם, כאילו אין אנו יודעים כי יצחק הוא בן אברהם עד עכשיו שבא להודיענו כאן, הלא כמה פעמים הודיע למעלה שיעצק הוא בן אברהם וכבר ידענוהו. אכן לפי דרכינו יובן שר"ל שסיבת תולדות יצחק (כלומר שהוליד) הוא לפי שעכשיו הוא בן אברהם. בן אברהם דוקא סטרא דדכורא (דכרין אתכליל אשא במיא) ולא בן שרה סטרא דנוק', כי קודם הוא בן שרה דכתיב בן לשרה אשתך, בן לשרה דייקא עם בני עם יצחק. ועכשיו היינו מעקידה ואילך הוא בן אברהם דאתאחיד בסטרא דדכורא ומוזה זכה להוציא תולדות. ובוזה מובן ג"כ מאמר הכתוב לאברהם קח נא את בנך את יחידיך וגו' שכפי שנראה קשה, וכי אברהם לא ידע שיעצק הוא בנו שהוא אמר לו את בנך וגו' את יצחק, ודרשת חז"ל נודעת. ולדרכנו כאן יאמר את בנך וגו' את יצחק שרצה הכתוב להודיעו שבעבור העקידה הזו הוא נקרא בנו, בנו דייקא, בן אברהם ולא בן שרה, דע"י העקידה אתכליל אשא במיא כנו"ל בלשון זוה"ק. והיינו ואלה תולדות יצחק וגו'. ירצה, ואלה התולדות שיצאו מיצחק, הוא מסיבת היותו בן אברהם, בן אברהם ואל בן שרה כמקודם, והיינו אברהם הוליד את יצחק, שאברהם הוא גרם ליצחק שיוולד בסיבת העקידה, כמ"ש.

עוד יש להבין אומרו יצחק בן אברהם. ונקדים לזה מאמר הכתוב וגם את בן האמה לגוי אשימנו וגו'. כי אחז"ל בן הבא מן השפחה אינו בנך אלא בנה, והיינו דכתיב וגם את בן האמה וגו' בן האמה הוא דוקא ולא בנך לאפוקי יצחק שהוא בן אברהם, בן אברהם ממש בנו, משא"כ ישמעאל שהוא בן האמה, דבן הבא מן השפחה אינו בנך אלא בנה, אבל יצחק הבא מן שרה הוא בן אברהם בנו ממש. ואע"ג דלא נקרא בן אברהם אלא מהעקידה ולהלן, היינו דוקא לענין הלידה כמ"ש, אבל בעצם הרי הוא בן אברהם כי זרעו וק"ל.

(מקום מקדש' למהר"ח סנואני זצ"ל)

לרפואת הנפש והגוף לתמר אפרת בת יחיא בשכחע"י

המושך מהעמוד הקודם מתחילים ח"י בלא קדיש של פניו כדכתב מהרד"ה הביאו מ"ה סי' רצ"ב סוף ס"ק ב'. וקדיש א' עולה לכאן ולכאן. ואם יאמר קדיש אחר קריאת התורה אין כאן במה להפסיק בין קדיש זה לקדיש שקודם י"ח ע"י בטור סי' רצ"ב ובהגמ"י ובמ"א שם וכו' הרד"א ז"ל שאם אומר קדיש אחר קריאת התורה נמצא גומר תפלתו וכשירד לפני התיבה להתפלל ויאמר קדיש תחלה נמצא אומר קדיש על חנם וא"ת יעמדו צבור ויתפללו היאך יתכן הדבר עכ"ל הרד"א.

והנה עכשיו בזמן הזה י"א אחר קריאת התורה מוזמר שיר ליום השבת ויש א' מה רב טובך ופסוקים אחרים וידעת כי ה' אלדיך וכו' והיה ראוי לומר קדיש אחר קריאה בתורה כיון שאומרים אחריו מזורי' ופסוקים אחרים יאמרו קדיש שני עליהם לפני ירידתם לתיבה ומאי אית לך למימר דאעפ"י שנהגו עתה לו' מזורי' ופסוקי' כיון דמעיקרא לא נתקן לומר שום דבר. תקנה ראשונה לא וזה ממקומה כמו כן כאן.

וא"ת והא נוהגים במ"ש לומר אחר קריאת המעלות קדיש לפני המעריב. י"ל משום דהמעלות לא נתקנו בשביל תפלת המעריב לכן אומרים קדיש אחריהם ולא כן במזורי שבת וי"ט שבשביל היום הם באים:

לעילוי נשמת חיים בן יחיא נהרי ז"ל, אוריאל אהרן בן אליהו פרץ ז"ל,
דוד בן סעיד בשארי ז"ל, יוסף בן יחיא נהרי ז"ל, ר' אברהם בן יצחק דאוד טביב זצ"ל,
יפה בת יחיא נהרי ע"ה, תנצב"ה

תפארת בנים

חכמי תימן

הרב יהודה בן אברהם חבשוש זצ"ל
 נולד בצנעא בשנת תרל"ב
 עלה לארץ בשנת תרע"ב.
 תלמידו של זקינו הרב שלום
 חבשוש שהיה ראש הישיבה
 המפורסמת בביהכ"נ
 מהרי"ץ, ומחבר שושנת
 המלך.
 נפטר בירושלים בחשון
 תש"ד.

מבצע
 "משונים תורה
 בשמחה רבה"
 ממשיך...

ותלמידים רבים ממשיכים
 לשון בע"פ אלפי פסוקים
 ומשניות, ואף רכשו פרסים
 רבים מהנקודות אשר צברו
 (בתמונות חלק מהזוכים)

התודה...

הברכה...

לאנשים האהובים אשר הם שותלים
 בבית ה' ושותליים, ופעם בפעם לא
 מרפים ומתנת ידם הם עותנים, איש
 באהלו ואיש באפדנו אך
 זרועותיהם למרחוק מושטים,
 הי"ה אביחי ומידד שוסף הי"י
 ימלא ה' ב"ה כל משאלותיהם
 לטובה, ושפע ברכת טוב עליהם
 תהא פרוסה, ויהיו הם וכל זרעם
 מנוחלי העולם הבא, ויתפרסם שם
 ילדיהם מגדולי הדור הבא, ויאריך
 ה' ימיהם בטוב ושנותיהם בנעימים
 גבריאות איתנה ונהורא מעליא,
 באשר ועושר ובשמחה רבה,
 אכ"י"ר.

להתחיל את חודש כסלו בשמחה
 ילדי הגנים נהנים בטרמפולינה

לזשיק
 יובל בן דוד
 ורות בת זכריה

לזשיק
 שלום בן יעקב ומירב
 טליה בת מנשה

הערות, הארות ותשובות לחידות
 ניתן לשלוח לפקס: 03-9130009
 או במייל:
 Nahari@enativ.com